

TOIMINTASUUNNITELMA 2010
VAILLA VAKINAISTA ASUNTOA RY

Vva ry
Kinaporinkatu 2 A 8
00500 Helsinki
puh. 010 548 19 00
fax. 09-73 10 4033
e - mail: toimisto@vvary.fi
internet: www.vvary.fi

SISÄLLYS

Vailla vakinaista asuntoa ry	3
1. Kansalaisjärjestötoiminta	4
1.2 Tapahtumat	5
1.3 Vapaaehtois- ja vertaistoiminta	6
1.3.1 Vepa	6
1.3.2 Vartiosaari	6
1.3.3 Soldis	7
1.3.4 Aukki-lehti	7
1.4 Tiedottaminen	7
1.5 Valtakunnallinen alue- ja yhteistyö	8
1.5.1 Kansainvälinen yhteistyö	9
2. Hallinto, talous ja henkilöstö	10
3. Arviointi ja toiminnan kehittäminen	10
4. Järjestölähtöinen auttamistyö	11
4.1 Kohtaamispaikka ja Arskan Pesula	11
4.2 Yökahvila Kalkkers	12
4.3 Etsivä työ	13
5. Projektit	13
5.1 Sällikoti	13

Toimintasuunnitelma hyväksytty yhdistyksen vuosikokouksessa 28.9. 2009

VAILLA VAKINAISTA ASUNTOA RY

Vailla vakinaista asuntoa ry on valtakunnallinen kansalaisjärjestö, joka perustettiin 16.12.1986 Helsingissä asunnottomien ja vapaaehtoisten voimin. Ensimmäinen asunnottomien oma lehti, *Asukki- asunnottoman yksineläjän lehti*, ilmestyi asunnottomien vuonna 1987 tilanteessa, jossa asunnottomien määrä lähenteli Suomessa 20 000 henkilöä. Valtion, kuntien ja järjestöjen tekemien toimenpiteiden avulla asunnottomien määrä putosi 1990-luvulla puoleen. Asunnottomuustilastot nousivat jälleen 2000-luvun puolivälin jälkeen. Tällä hetkellä maassamme arvioidaan olevan yli 8000 asunnotonta, joista yli puolet oleskelee pääkaupunkiseudulla.

Vva ry: n toiminta laajeni 1990-luvun lopussa, kun yhdistys perusti yökahvila Kalkkersin ja järjestöön palkattiin lisää henkilökuntaa. Sällikoti ja Yökiitäjäbussi-projektien myötä henkilökunnan lukumäärä kaksinkertaistui 2000-luvulla. Vapaaehtoiset ja asunnottomuutta kokeneet osallistuvat järjestön toimintaan yhdessä palkatun henkilökunnan kanssa. Vva ry: llä asunnoton ei ole asiakas tai auttamistyön kohde vaan aktiivinen osallistuja ja jäsen.

Vva ry toimii kaikilla yhteiskunnan tasoilla ruohonjuuritasosta päättävään tasoon sekä tiedottaa toiminnastaan valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Vva ry toimii kolmannella sektorilla asunnottomien edunvalvojana; yksilötasolla yhdistys vaikuttaa kunkin asunnottoman tilanteeseen sekä yhteiskunnallisella tasolla lainsäädäntöön. Vva ry kuuluu eurooppalaiseen asunnottomien järjestöjen kattojärjestöön Feantsaan, jonka kautta Vva ry toimii kansainvälisesti. Vva ry osallistuu hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisen- ja poistamisohjelman ohjelmaryhmän sekä valtakunnallisen kehittämisverkoston työhön. Vva ry on ainoa asunnottomien järjestö Suomessa.

Vailla vakinaista asuntoa ry: n tehtävänä on nostaa asunnottomuusongelma esille asunnottomuutta kokeneiden oman vaikuttamistoiminnan, median, valtakunnallisen *Asunnottomien yön-* tapahtuman, asunnottoman yksineläjän lehden *Asukin* sekä erilaisten asunnottomuutta käsittelevien tapahtumien avulla. Järjestössä toimii vapaaehtoisten lisäksi palkattu, pääosin sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilökunta. Vva ry: llä on yhdeksän toimipistettä: Yökahvila Kalkkers, Arskan Pesula, Kohtaamispaikka, Vepa, Sällikoti, Yökiitäjä-auto, Vartiosaari, Soldis ja toimisto.

Vva ry: n kaiken toiminnan lähtökohtana on jokaisen ihmisen oikeus kohtuuhintaiseen asuntoon. *"Yhdistyksen tarkoituksena on yhteismajoituksessa asuvien elinolojen parantaminen ja vaikuttaminen siihen, että jokaiselle asuntoa vaille olevalle järjestettäisiin mahdollisuus itsenäiseen asumiseen."* Vva ry: n tulevaisuuden visiona on, että jokaiselle asuntoa vailla olevalle tai

asuntonsa menettävälle järjestäisi kohtuullisessa ajassa ihmisarvoiset kriteerit täyttävä asumispaikka sekä tarvittavat tukipalvelut.

Vuoden 2010 haasteina ovat mahdolliset konseptikilpailun vaikutukset yhdistyksen organisaatioon ja talouteen, asumisen polun luominen yhdessä Yökahvila Kalkkersin, etsivän työn ja Sininauhasäätiön kanssa sekä Vantaalle perustettava neuvontapiste. Haasteina ovat myös yhdistyksen toimintojen arviointimallin ja osallisuusstrategian kehittäminen yhteistyössä asunnottomuutta kokeneiden kanssa sekä Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen vuoden 2010 näkyväksi tekeminen.

1. KANSALAI SJÄRJESTÖTOIMINTA

Vuoden 2010 tärkeimmät tulostavoitteet

Euroopan syrjäytymisen ja köyhyyden vastaisen vuoden 2010 näkyväksi tekeminen.

Kehittää koko yhdistyksen toimintojen arviointimalli, jonka suunnitteluun, kehittämiseen ja tulosten seuraamiseen osallistuvat asunnottomuutta kokeneet, henkilökunta sekä operatiivinen johto yhdessä.

Yhdistyksen oman osallisuusstrategian luominen ja sen liittäminen osaksi kansallisen kehittäjäverkoston ja Feantsan osallisuusryhmän työtä.

Asunnottomien oman kansallisen vaikuttamisverkoston luominen kokemusarvioitsijakoulutuksen avulla ja tiedon liittäminen osaksi pitkäaikais-asunnottomuuden vähentämis- ja poistamisohjelmaa.

Vva ry: n erityisarvona on se, että asunnottomat ja asunnottomuutta kokeneet osallistuvat tasavertaisina yhdistyksen toimintaan yhdessä palkatun henkilökunnan kanssa. Vva ry: n toiminnan painopiste on paitsi asunnottomien edunvalvonnassa myös yhteiskunnallisen osallisuuden lisäämisessä. Järjestö luo vuonna 2010 paitsi toimintojen arviointi- ja seurantamallin yhdessä asunnottomuutta kokeiden kanssa, myös osallisuusstrategian, jossa määritellään mahdollisuudet osallistua järjestön toimintaan ja sitä kautta yhteiskuntaan.

Vailla vakinaista asuntoa ry osallistuu tiiviisti hallituksen asettaman pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämis- ja poistamisohjelman sekä valtakunnallisen kehittäjäverkoston työhön yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Vva ry: n toiminnanjohtaja toimii kansallisen kehittäjäverkoston

osallisuustyöryhmän vetäjänä sekä uusii hakemuksensa eurooppalaisen kattojärjestön Feantsan yhteiskunnallisen osallisuuden työryhmään seuraavaksi kaudeksi.

Vva ry osallistuu vuonna 2010 Euroopan syrjäytymisen ja köyhyyden vastaisen vuoden tapahtumiin osallistumalla tanskalaisen Projekt Udenforin organisoimaan patsaskampanjaan ”Welcome Homeless” sekä Feantsan ”Ending homelessness” kampanjaan. Lisäksi yhdistys tiedottaa ajankohtaisesti asunnottomien tilanteesta medialle sekä raportoi toiminnastaan tarkasti yhteistyökumppaneille ja rahoittajille.

Vva ry osallistuu Kansalaisareena ry: n valtakunnallisen vapaaehtoistoiminnan hankkeen seurantaryhmään sekä muihin vapaaehtoistoiminnan tapaamisiin ja tapahtumiin, yhteistyöverkostoihin ja koulutuksiin. Vva ry:n vapaaehtoistoimintaa koordinoi järjestösihteeri ja toiminnan keskiössä ovat Vva ry: n kävijät ja jäsenet.

Valtakunnallisesta alueyhteistyöstä vastaa aluetyöntekijä, joka vastaa myös asunnottomien oman vaikuttamisverkon luomisesta. Mielenterveyden keskusliiton järjestämä kokemustutkija- ja -arvioitsijakoulutus toteutetaan vuonna 2010 Helsingissä. Vva ry: tä on pyydetty pitkäaikaisasunnottomuuden ohjelmaa varten kokoamaan asunnottomuutta kokeneita henkilöitä, jotka voivat koulutuksen käytyään ryhtyä kokemustutkijoiksi. Aluetyöntekijän johdolla kaksi asunnottomuutta kokenutta kokemustutkijaa valmistui keväällä 2009 Tampereella järjestetystä koulutuksesta. Vuonna 2010 tutustutaan mahdollisuuksien mukaan Englannissa toimiviin järjestöihin *Groundswell* ja *Homeless Link* jotka mm. jakavat asunnottomien itse perustamille ryhmille toiminta-avustuksia.

Järjestön henkilökuntaan kuuluvat osa-aikainen järjestösihteeri ja tiedottaja, joka toimii myös Aukki-lehden toimitussihteerinä ja taittajana.

1.2 Tapahtumat

Vuoden päätapahtuma Asunnottomien Yö toteutetaan vuonna 2010 valtakunnallisesti yhteistyössä kansalaisliikkeen muiden toimijoiden kanssa. Asunnottomien yön vuotuinen teema kiteytyy vuoden aikana ajankohtaisista ilmiöistä. Vva ry järjestää useita Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen vuoden 2010-teemaan liittyviä tapahtumia ja tempauksia.

Taideteollisen korkeakoulun opiskelijan Filippo Flambonin opinnäytetyö, kuvakirja asunnottomista, painetaan myyntiä varten. Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca ja Vailla vakinaista asuntoa ry järjestävät dokumentaarisen näyttelyn asunnottomuudesta, joka toteutetaan

valtakunnallisena yhteistyönä. Näyttelyn toteutukseen osallistuvat myös asunnottomat ja asunnottomuutta kokeneet. Näyttelyn avajaiset pidetään Asunnottomien yönä lokakuun 17. päivä. Huhtikuussa Vva ry osallistuu Helsingin kaupungin järjestämiin katusiivoustalkoisiin sekä osallistuu 29. -30.5. pidettävään *Maailma kylässä* -festivaaliin. Järjestön pietarilainen yhteistyökumppani Nochlezhka kutsutaan tapahtumaan mukaan. Vva ry esittäytyy ainakin kerran vuonna 2010 Ray: n ylläpitämässä pelialissa.

Järjestösihteeri osallistui vuonna 2009 Euroopan unionin järjestämään nukketheaterikoulutukseen Romaniassa *Lifelong Learning Programmen* kautta. Järjestösihteeri pitää Vva ry: llä vuonna 2010 koulutuksen jossa tarkastellaan miten nukketheateria voidaan käyttää sosiaalisen vuorovaikutuksen tukena.

1.3 Vapaaehtois- ja vertaistoiminta

1.3.1 Vepa & Tupa

Vva ry: n, Kriminaalihuollon tukisäätiön ja Kris-Suomi ry: n yhteinen projekti Vepa (Vertaistyön ja vapaaehtoistoiminnan keskus) kehitettiin syksyllä 2008. Vepan toiminta yhdistyy Kohtaamispaikan ja Arskan Pesulan kanssa vuonna 2010, mikäli Yökahvila Kalkkersin muutto uusiin tiloihin toteutuu. Tällöin luovutaan Kinaporinkadulla sijaitsevasta tilasta ja Vepaan palkataan kaksi vertaisohjaajaa, joista toisella voi olla jokin ammattitutkinto. Vertaisohjaajat vastaavat työstä yhdessä työharjoittelijoiden ja vapaaehtoisten kanssa. Työ Vepassa käsittää vertaistuen, tukihenkilötoiminnan, lahjoitusruuan ja vaatteiden jaon, pesumahdollisuuden, erilaisten ryhmien pitämisen, virasto- ja terveysasioiden hoitamisen.

Järjestösihteeri vastaa yhdessä Vepan työntekijöiden kanssa Vva: lla tehtävästä vapaaehtoistyöstä ja sen tukemisesta. Vuonna 2010 järjestetään kaksi vapaaehtoisten koulutustilaisuutta ja virkistyspäivää. Vva ry osallistuu vuonna 2010 ammatti- ja vertaistyön yhdistämistä pohtivan VETY-ryhmän toimintaan. Vety-ryhmä järjestää tasa-arvon päivänä maaliskuussa tapahtuman joka vaatii tasa-arvoisempaa suhtautumista ammatti- sekä vertaistyöntekijöiden tekemään työhön.

1.3.2 Vartiosaari

Helsingin Vartiosaarella sijaitsee yhdistyksen jäsenten kunnostama kesäpaikka. Vva ry: n toiminta sai pontta vuonna 1988 Vartiosaaresta, jolloin yhdistys sai Helsingin kaupungilta vuokralle korjausvelvoitetta vastaan purku-uhan alla olevan kesähuvilan. Yhdistyksen jäsenet hakivat

saareen kadulta asunnottomia ja työttömiä ammattimiehiä, jotka remontoivat huvilan ja saivat myös asuntoasiansa järjestykseen.

Vartiosaaren päivätoimintakeskus on tärkeä osa Vva ry: n toimintaa. Vartiosaari toimii asunnottomien, tukiasunnoissa asuvien, yhdistyksen jäsenten, hoitolaitosten, asuntoloiden, asumisyksiköiden, vankiloiden sekä muiden vastaavien yhteisöjen kesänvietto- ja virkistyspaikkana. Vartiosaaren kunnostustyöt tarjoavat mielekästä tekemistä päihteiden käytön sijaan. Vartiosaari toimii myös hätmajoituksena henkilöille, jotka odottavat paikkaa kuntouttavaan asumiseen sekä juhlapyhien viettopaikkana.

Vartiosaaren huvilasta ja sen muista kiinteistöistä huolehtivat toiminnanjohtajan lisäksi yhdistyksen vapaaehtoiset ja Sällikodin asukkaat. Vartiosaaren toiminta perustuu yhteisöllisyyteen, päihteettömyyteen ja vapaaehtoisuuteen. Kerran viikossa saarella pidetään yhteisöpalaveri, jossa paikallaolijoiden kanssa käydään läpi saaren ja yhdistyksen ajankohtaisia asioita. Vva ry tekee yhteistyötä saaren muiden toimijoiden kanssa, mm. Vartiosaariseurauksen ja Luonto- ja eläintalilyhdistyksen kanssa. Vartiosaareen rakennetaan vuonna 2010 yksi huoltorakennus lisää, mikäli vuokranantaja suostuu hakemaan toimenpidelupaa.

1.3.3 Soldis

Yhdistyksellä on Vartiosaarta vastapäätä mantereella toinen päihteetön vapaa-ajan viettopaikka, Soldis. Päihteetön yhteisö vastaa sen toiminnasta ympärivuotisesti järjestäen vertais- ja tukitoimintaa viikottain päihderiippuvaisille. Kesämajalla järjestetään erilaisia päihteetömiä tapahtumia, mm. suuret juhannusjuhlat. Soldiksen käyttö on runsasta, vertaisryhmät kokoontuvat 2-3 kertaa viikossa. Vuonna 2010 Soldiksessa tehdään korjauksia ilmenneiden tarpeiden ja yhdistyksen taloustilanteen mukaan.

1.3.4 Aukki-lehti

Aukki-lehti toimii paitsi yhdistyksen tiedotuskanavana myös asunnottomien omana äänitorvena. Lehti tuottaa sellaista tietoa asunnottomien tilanteesta ja ajatusmaailmasta, jota muualta ei ole saatavissa. Asunnottomat kirjoittavat lehteen ja yhdistys tiedottaa siinä ajankohtaisista asioista sekä pyrkii vaikuttamaan asunto- ja sosiaalipolitiikkaan. Toimitussihteeri haastattelee ne asunnottomat jotka eivät itse kykene kirjoittamaan. Päätoimittajalla on asunnottomuustausta. Lehti tehdään taittoa ja painatusta lukuunottamatta vapaaehtoisvoimin. Asunnottomilla on mahdollisuus myydä lehteä ja saada puolet lehden myyntituotosta itselleen myydessään lehteä. Lehti jaetaan

jäsenten ja tilaajien lisäksi ministeriöihin, eduskuntaan, virastoihin, sairaaloihin, asuntoloihin, asumisyksiköihin, hoitolaitoksiin, päättäjille, tutkijoille sekä tiedotusvälineille valtakunnallisesti.

Asukki-lehden kustannuksia pienennetään vuonna 2010 painamalla lehti tabloid-kokoisena. Jakelu- ja ilmoitusmyyntiä tehostetaan.

1.4 Tiedotus

Yhdistys tiedottaa asunnottomille tärkeistä asioista matalan kynnyksen periaatteella toimivien toimipisteiden, Asukki-lehden, tapahtumien, tiedotteiden, esitteiden, erilaisten raporttien ja tiivistelmien sekä internetsivujen avulla. Yhdistyksen internetsivut löytyvät osoitteesta www.vvary.fi. Järjestön koko toiminta raportoidaan neljännesvuosittain jäsenille, rahoittajille, viranomaisille sekä yhteistyötahoille.

Vva ry antaa tarvittaessa asiantuntijalausuntoja asunnottomuuteen liittyvissä asioissa ja osallistuu virallisten työryhmien toimintaan. Vva ry käyttää tiedotuksessaan käsitteitä kävijä, jäsen tai asunnottomuutta kokenut henkilö. Vva ry: llä asunnoton nähdään aktiivisena yhteiskunnan toimijana, ei vain auttamistyön kohteena.

Asukki-lehden toimitussihteeri toimii Vva ry: n tiedottajana, lähettää tiedotteet, kokoaa ruohonjuuriraportit sekä hoitaa aktiivisen ylläpidon mediaan. Aktiivisella mediatyöllä sekä erilaisilla tempauksilla tuetaan myös yhdistyksen omaa varainhankintaa. Vailla vakinaista asuntoa ry: n järjestösihteeri toimii Asunnottomien yö -tapahtuman koordinaattorina. Tapahtuman tiedottamista tehostetaan vuonna 2010. Tiedon välittämisen keinoina tullaan hyödyntämään Asunnottomien yön omia internet-sivuja ja järjestön julkaisemaa Asukki-lehteä.

Asunnottomuusongelma on maailmanlaajuinen. Haasteena vuonna 2010 on eurooppalaisesta asunnottomuustilanteesta tiedottaminen Suomessa valtakunnallisesti ja sekä Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen vuoden tapahtumien esilletuominen.

1.5 Valtakunnallinen alue- ja yhteistyö

Vuonna 2007 järjestöön palkattu aluetyöntekijä vahvistaa entisestään yhteistyötä Suomen 10 suurimmassa asunnottomuuskaupungissa toimivien asunnottomuusjärjestöjen kanssa. Aluetyöntekijä vierailee uudestaan pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa kaupungeissa tutustuen asunnottomille suunnattuihin toimipisteisiin. Vailla vakinaista asuntoa ry: n naapurustossa toimivien järjestöjen keskinäistä tiedonvaihtoa toteutetaan muutaman kerran vuodessa tapahtuvien

tapaamisin. Järjestön yhteistyökumppaneiden kanssa luodaan sähköpostitse toimiva tiedonvaihto. Aluetyöntekijä ylläpitää järjestön suhteita myös kansainvälisiin yhteistyökumppaneihin.

Aluetyöntekijä jatkaa vuonna 2010 asunnottomien oman valtakunnallisen vaikuttajaverkoston luomista. Aluetyöntekijä avustaa keväällä 2009 valmistuneita kokemusarvioitsijoita tutkimustyössä. Kokemustutkijakoulutus toteutetaan Helsingissä vuonna 2010, mikäli se saa rahoituksen. Vailla vakinaista asuntoa ry osallistuu sen suunnittelemiseen yhteistyössä Mielenterveyden keskusliiton, Kris-Suomi ry: n ja Alvi ry: n kanssa. Koulutukseen tullaan hakemaan järjestön kautta asunnottomia ja asunnottomuutta kokeneita.

Yhdistyksen yhteistyö jatkuu edelleen muiden asunnottomuuden kanssa toimivien järjestöjen, yksityisten sekä kunnallisten toimijoiden kanssa. Vva ry: n pääyhteistyökumppanit ovat vuonna 2010 Y-säätiö, Sininauhasäätiö, Kriminaalihuollon tukisäätiö, Helsingin Diakonissalaitos, Mielenterveyden keskusliitto, Ympäristöministeriö sekä pääkaupunkiseudulla Asunnottomien sosiaalipalvelut ja Hietaniemenkadun palvelukeskus. Vva ry toimii tiiviissä yhteistyössä myös Nuorisoasuntoliiton, Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen Soccan, Asukasliiton, Kansalaisareena ry: n, A-klinikkasäätiön, Elämäntapaliiton, Suoja-Pirtti ry: n, Helsingin vankilan, Suomenlinnan työsiirtolan, Uudenmaan sosiaalialan oppilaitosten, Sosiaali- ja terveysministeriön, Sosiaaliturvan keskusliiton, Sirkkulanpuiston toimintayhdistyksen ja Tukiyhdistys Karvisen kanssa.

Järjestö on Sosiaaliturvan keskusliiton, eurooppalaisen asunnottomuusjärjestöjen kattojärjestön FEANTSA: n täysjäsen sekä Helsingin kauppakamarin, Elinkeinoelämän keskusliiton, Vartiosaariseuran sekä Luonto- ja eläintalliyhdistyksen jäsen.

1.5.1 Kansainvälinen yhteistyö

Vuonna 2010 järjestö osallistuu Feantsan Euroopan köyhyyden ja syrjäytymisen vastaisen vuoden kampanjaan "*Ending homelessness*", jonka tavoitteena on varmistaa, ettei kukaan joudu yöpymään ulkona Euroopan unionin maissa sekä saa kansallisuudesta riippumatta tarvittavat kriisi- ja hätäpalvelut. Vva ry uusii hakemuksensa Feantsan osallisuusryhmän jäseneksi ja hyödyntää ryhmän kehittämiä malleja ja tuotoksia omassa toiminnassaan sekä levittää niitä kansallisen kehittäjäverkoston osallisuusryhmän avulla muille toimijoille. Yhteistyö Pietarissa toimivan asunnottomien järjestön *Nochlezhkan* sekä tanskalaisen *Sand*-järjestön kanssa jatkuu vuonna 2010. Vva ry kuuluu Pohjoismaiseen verkostoon (*Nordic Council of Ministers*), johon myös *Nochlezhka* kuuluu.

Yökiittäjän tulokset levitetään Feantsan ENHW-verkoston kautta (*European Network of Health Workers*). Mikäli Vva ry voittaa konseptikilpailun, hankkeesta vastaava tutustuu Kölnissä sijaitsevaan asunnottomien omaan rakennusprojektiin ja järjestöön *Bauenwohnenarbeiteniin*.

2. HALLINTO, TALOUS JA HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen hallinnosta ja taloudesta vastaa vuosittain valittava 6-jäseninen hallitus sekä toiminnanjohtaja. Yhdistyksellä on myös operatiivinen johto joka koostuu toiminnanjohtajasta sekä yksiköiden esimiehistä. Hallitus kokoontuu vähintään kuusi kertaa vuodessa ja operatiivisesta johdosta koostuva johtoryhmä neljä kertaa vuodessa. Yhdistyksen kaksi kertaa vuodessa pidettävillä vuosikokouksilla on päätösvalta sääntömääräisiin asioihin.

Vuonna 2010 Vva ry: n toimintaan haetaan rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä, Helsingin kaupungilta sekä tarvittaessa eri ministeriöiltä. Järjestön toimintaan haetaan varoja myös mm. keräyksillä, Asukki-lehden ilmoitusmyynnillä ja jäsenhankinnalla. Yhdistys ottaa vastaan lahjoituksia sekä tuottaa pientä myytävää materiaalia. Järjestö käyttää talouden- ja kirjanpidossa tilitoimistoa sekä virallista tilintarkastajaa. Hallitus valvoo varojen käyttöä ja seuraa neljännesvuosittain Vva ry: n talouden toteutumista. Hallituksen jäsenille maksetaan työstään vuonna 2010 pieni kokouspalkkio.

Vuonna 2010 Vva ry kiinnittää huomiota kassavarojen riittävyyteen kuukausitasolla sekä lisääntyneen vertais- ja vapaaehtoistyön rahoittamiseen. Muita haasteita ovat konseptikilpailun mahdollinen voitto sekä sen mukanaan tuomat organisatoriset muutokset.

3. ARVIOINTI JA TOIMINNAN KEHITTÄMINEN

Vuonna 2010 Vva ry: llä kehitetään toiminnan sisällön arviointimalli, jonka suunnitteluun ja tulosten arvioimiseen osallistuvat Vva ry: llä kävijät, henkilökunta sekä operatiivinen johto yhdessä. Vva ry: llä luodaan samalla tavalla myös osallisuusstrategia, jolla varmistetaan asunnottomien ja asunnottomuutta kokeneiden tasavertainen mahdollisuus ja kriteerit osallistua yhdistyksen toimintaan ja sitä kautta yhteiskuntaan.

Henkilöstö osallistuu toimipisteittäin säännölliseen työnohjaukseen, viikkopalaveriinin ja kuukausittain koko henkilökunta kokoontuu yhteiseen palaveriin yhdessä kävijöiden edustajan kanssa sekä neljännesvuosittain arvioimaan ja kehittämään toimintaa. Koko henkilöstön virkistyspäivä järjestetään kaksi kertaa vuodessa. Yhdistyksen operatiivinen johto osallistuu

vaihtoehtoisesti työnohjaukseen tai Allianssi ry: n ja Kehityspaikka Oy: n järjestämään järjestöjohdon valmennukseen keväällä 2010.

Vva ry: llä arviointi toteutetaan pääosin järjestön omana työnä. Projektien ja toimintojen arvioinnissa käytetään yliopiston tutkijoiden sekä oppilaitosten opinnäytetöitä. Ympäri vuoden Vva ry: llä työharjoitteluaan suorittavat opiskelijat varmistavat jatkuvan työn sisältöjen tarkistamisen.

Vva ry osallistuu Sosiaali- ja terveysturvan keskusliiton järjestämiin koulutuksiin sekä hyödyntää Järvi-hankkeessa kehitettyjä arviointimalleja. Työtä kehitetään jatkuvasti koulutuksen, työnohjauksen, neljännesvuosittaisten kehittämispäivien, osavuosiarvioinnin sekä henkilökunnan viikottaisten palaverien avulla. Koko toiminnan arviointi tehdään edellisen vuoden päätyttyä vuoden 2010 alussa.

4. JÄRJESTÖLÄHTÖINEN AUTTAMISTYÖ

Vuoden 2010 tärkeimmät tulostavoitteet

Yökahvila Kalkkersin toiminta sopeutetaan osaksi pääkaupunkiseudulla toimivaa asunnottomien palvelujärjestelmää yhteistyössä Sininauhasäätiön kanssa. Sopeuttamisen tarkoituksena on karsia kustannuksia pitkällä aikavälillä. Yhteistyön avulla saavutetaan synergiaetuja sekä varmistetaan että sellaiset henkilöt, jotka eivät pääse pääkaupunkiseudun omiin yksiköihin tai muihin palveluihin, eivät joudu yöpymään kadulla.

Kohtaamispaikan toiminta siirretään Vantaalle pienimuotoiseksi neuvontapisteeksi, mikäli toiminnalle saadaan maksuton tai pienikustannuksinen tila.

Pääkaupunkiseudun kuntia pyydetään osallistumaan etsivän työn kustannuksiin sekä toimintaan tiiviimmin.

Vapaaehtoistyön ja vertaistoiminnan keskuksen Vepan liittäminen osaksi matalan kynnyksen toimipisteitä ja vertaistyön vahvistaminen siinä.

Järjestön vahvuutena on pitkäaikainen, ilman ajanvarausta tapahtuva myös virka-ajan ulkopuolelle ulottuva ruohonjuuritason kontakti asuntoloissa ja kadulla asuviin asunnottomiin. Järjestön toimipisteet toimivat matalan kynnyksen periaatteella, joka asettaa omat vaatimuksensa niin henkilökunnalle kuin paikoissa kävijöillekin. Luottamuksellisen kontaktin saavuttaminen vaatii

radikaalin eli lähellemenevän sosiaalityön keinoja sekä pitkän ajan, jotta vaikeassa asemassa olevat ihmiset suostuvat autettaviksi.

4.1 Kohtaamispaikka ja Arskan Pesula

Kohtaamispaikka on vuonna 1994 käynnistynyt Vva ry: n neuvontapiste Vaasankatu 5: ssä Helsingin Kalliossa. Samoissa tiloissa on toiminut vuodesta 2003 Arskan pesula, joka tarjoaa asunnottomalle mahdollisuuden henkilökohtaisesta puhtaudesta huolehtimiseen sekä terveydenseurantaan. Kohderyhmänä ovat asuntoloissa, tukiasunnoissa ja kadulla asuvat asunnottomat sekä henkilöt, joilla on uhka joutua asunnottomaksi. Vuonna 2010 Kohtaamispaikan, Arskan Pesulan sekä Vepan toiminta yhdistetään ja sen painopiste muutetaan vertaistyöpainoitteiseksi.

Vantaalla on vaikea asunnottomuustilanne ja vähän paikkoja, joihin asunnottomat voivat mennä. Tämän vuoksi Vantaalta etsitään sopiva tila, jossa Vva ry voi ohjata ja neuvoa asunnottomia.

4.2 Yökahvila Kalkkers

Yöaikaan avoinna olevassa kriisipisteessä on kymmenen vuoden aikana käynyt yli 100 000 kävijää. Tärkeimpänä toimintamuotona yökahvilassa on ollut asunnottomille yöaikaan annettava ohjaus ja neuvonta sekä kriisi- ja ensiapu. Yökahvilan henkilökunta on kohdannut työssään pääosin sellaisia ihmisiä, jotka ovat jääneet kaiken muun avun ulkopuolelle, menettäneet kaiken toivonsa muutoksesta tai jotka haluavat antaa kaiken vastuun elämästään muiden käsiin.

Helsingin kaupungin perustettua asunnottomien ympärivuorokautisesti avoinna olevan Hietaniemenkadun palvelukeskuksen vuonna 2009, Yökahvilan toiminta vaatii muuntumista. Yökahvilan kävijämäärät ovat laskeneet, mutta etsivän työn tavoittamien ulkona asuvien henkilöiden määrä on tuplaantunut. Lisäksi kantakaupungin alueelta on poistunut Helsingin kaupungin ylläpitämät matalan kynnyksen toimipisteet, joissa on ollut mahdollista asioida päihtyneenä. Vuonna 2010 Sininauhasäätiön kanssa aloitetaan yhteistyöprojekti, jossa Yökahvilalle remontoidaan tilat Mäkelänkadulla sijaitsevasta asumisyksiköstä *Pessistä ja Illusiasta*. Vva ry luo yhteistyössä Sininauhasäätiön kanssa asumisen polun, jossa etsivän työn, yökahvilan sekä Sininauhasäätiön asumisyksiköiden kautta varmistetaan palvelujärjestelmän ulottumattomissa olevien henkilöiden pääsy palveluiden piiriin.

4.3 Etsivä työ

Vuonna 2008 päätynyt projekti *Liikkuva Yökahvila Yökiitäjä Lepakko* oli Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama 3-vuotinen projekti, jonka tarkoituksena oli löytää sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ulkopuolelle jääneet asunnottomat sekä kehittää etsivän työn työmuotoja. Yökiitäjässä työskentelevä työryhmä tavoitti yhteistyössä Helsingin kaupungin asunnottomien palveluiden kanssa vuosina 2006-2008 useita satoja ulkona asuvia henkilöitä, joilla ei ollut minkäänlaista kontaktia sosiaali- tai terveydenhuoltoon. Kontaktia ei joko koskaan ollut tai se oli katkennut syrjäytymisen tai mielenterveyden ongelmien vuoksi. Yökiitäjässä työskentelevä työryhmä onnistui luomaan suhteet tähän vaikeasti tavoitettavaan asunnottomien ryhmään pääkaupunkiseudulla sekä saamaan useita henkilöitä palveluiden piiriin. Joillekin yön kulkijoille Yökiitäjän työryhmän jäsenet olivat ainoa ihmiskontakti.

Vuonna 2010 Vva ry tiivistää yhteistyötään pääkaupunkiseudun kuntien, Hietaniemenkadun palvelukeskuksen, Sininauhasäätiön asumisyksiköiden, päihdehuollon katkaisulaitosten sekä yöaikaan toimivien vartiointiliikkeiden kanssa. Etsivän työn työmuotoja kehitetään osana kansallisen kehittäjäverkoston Tekes- hanketta.

5. PROJEKTIT

5.1 Sällikoti

Vuoden 2010 tärkeimmät tulostavoitteet

Neuvotteluiden aloittaminen Helsingin kaupungin kanssa asukkaiden palveluiden rahoittamisesta projektin jälkeen.

Henkilöstön vähentäminen ja siitä aiheutuvat toimenpiteet.

Toimenpideohjelman laatiminen väliraportin tulosten perusteella.

Vuonna 2003 käynnistyneen Sällikoti-projektin suunnitteluvaihe päättyi ja varsinainen toiminta alkoi väliaikaisissa tiloissa 26.2.2007. Kesäkuussa 2008 Sällikoti henkilökuntineen ja asukkaineen muutti varsinaisiin tiloihinsa Diakonissalaitoksen korttelin D-taloon.

Sällikoti on kokeileva tuetun asumisen projekti, jonka tarkoituksena on kehittää asumismuotoja vaikeasti asutettaville yksinäisille miehille pääkaupunkiseudulla. Asukkaiden valintakriteereinä on ollut ikä (40v tai enemmän), asunnottomuuden pituus (+10v) ja pääpäihde alkoholi. Projektin

tarkoituksena on tarjota asunnottomalle asunto sekä opettaa tämä asumaan siinä. Hankkeen toimintaideologiana on toiminnallinen yhteisöllisyys ja yksilön kunnioitus. Koko projektin tavoitteena on saada jokainen asukas osalliseksi omaan asumiseensa sekä vahvistaa asukkaan valmiudet itsenäiseen asumiseen ja elämään. Jokaisen Sällikodissa asuvan kanssa on tehty vuokrasopimus. Henkilökunta on suunnitellut asumisen puitteet, toimintaperiaatteet ja säännöt yhdessä asukkaiden kanssa. Asukkailta on kerätty säännöllistä palautetta ja he ovat osallistuneet asukaskokouksiin. Sällikodissa työskenteli projektin alussa hankevastaavan lisäksi sairaanhoitaja ja 5 ohjaajaa.

Vuosi 2010 on Sällikodin neljäs toimintavuosi. Vuosi 2007 toimi asumisen harjoitteluaikana sekä sopeutumisenä asumiseen väliaikaisissa tiloissa. Asukkaat ja henkilökunta tutustuivat toisiinsa ja opettelivat yhteisiä toimintamalleja. Vuonna 2008 toukokuun lopulla Sällikoti muutti varsinaisiin tiloihinsa D-taloon ja asukkaat muuttivat uusin koteihinsa väliaikaisista tiloista. Toukokuun lopulla tapahtunut muutto leimasi koko toimintavuotta. Vuosi 2009 oli asumisen vakiintumisen aikaa. Asukkaiden asumiskyky parantui, mutta osalla kodista huolehtiminen vaati vielä paljon ulkopuolista ohjausta ja yhteisön kykyä kontrolloida alkoholinkäyttöä yhteisissä tiloissa sekä pihalla vaati vielä parantamista.

Vuonna 2010 toteutetaan alkuperäiseen suunnitelmaan kuuluva henkilökuntarakenteen muutos. Sällikodin henkilökuntamäärä vähenee kahdella ohjaajalla, jonka jälkeen yhteisössä ei ole tämän jälkeen enää yötyöntekijää, vaan työntekijä on paikalla klo 8 – 21 päivittäin. Tämä asettaa haasteen asukkaille ja työntekijöille. Yhteisön tulee pystyä itse kontrolloimaan kollektiivisesti elämää talossa yöaikaan, jotta asumisen rauha ja viihtyisyys säilyy. Tällä hetkellä vielä selvitetään mahdollisuutta ostaa tukipalveluita, jotka estäisivät pitkäaikaiset häiriöt öisin.

Henkilökunnan vähentäminen ja asukkaiden oman vastuun ja toiminnan merkityksen lisääntyminen ovat vuoden 2010 haasteita ja mm. yhteisökokousta on kehitettävä työmenetelmänä. Asukkaiden osuutta viikottaisten kokousten valmistelussa ja vetämisessä tullaan lisäämään ja osa kokouksista tullaan, ainakin kokeiluluontoisesti, pitämään ilman henkilökunnan läsnäoloa. Syksyllä valmistuneen väliraportin tuloksia hyödynnetään vuoden 2010 toiminnan suunnittelussa.

Henkilökunnan läsnäolon väheneminen vähentää talon elämään kohdistuvaa ulkoista kontrollia. Asukkaiden on häiriötilanteissa pystyttävä kutsumaan apu paikalle. Tätä varten kehitetään myös teknisiä ratkaisuja. Yhteisön oma sisäinen kontrolli tulee jatkossa osin vastaamaan asumisrauhasta talossa ja siihen liittyviä toimintamalleja on kehitettävä. Tähän mennessä talon asukkaille on kehittynyt melko lailla yhdenmukainen käsitys siitä, mikä talossa on hyväksyttävää käyttäytymistä. Kaikki asukkaat hyväksyvät näiden puitteiden ylläpitämisen. Tämä on johtanut

siihen että vaikka häiriötilanteita yhä esiintyy, ne ovat lievempiä ja helpompia selvittää. Yhteisön toimintaa kehitetään siihen suuntaan, että myös yhteinen aktiivinen puuttuminen muodostuu toimintamalliksi.

Syksyllä 2009 valmistui ensimmäinen väliraportti Sällikoti-hankkeen toiminnasta ja meneillään olevat asukashaastattelut tuottavat lisää tietoa toiminnan kehittämistä varten. Asukkaiden kanssa tullaan järjestämään tilaisuus, jossa saatuja tuloksia arvioidaan ja pohditaan johtavatko ne toimintatapojen kehittämiseen tai muuttamiseen. Asukkailla tulee tässä olemaan keskeinen rooli. Arvioinnin pohjalta tehdään tarvittaessa konkreettinen toimenpideohjelma.

Vuonna 2010 aloitetaan alustavat neuvottelut Helsingin kaupungin kanssa asukkaiden palveluiden rahoittamisesta hankkeen loputtua. Tämä pitää sisällään toiminnan esittelyn ja kaupungin edustajien toiveiden kuuntelun.

Henkilökuntamitoituksen vähentämiseen liittyvien toiminnan muutosten lisäksi vuonna 2010 tullaan muokkaamaan kellaritiloissa sijaitsevan verstastilan käyttöä vastaamaan paremmin tilan mahdollisuuksia ja asukkaiden tarpeita. Tämä tarkoittaa raskaiden lattiakoneiden poistamista tilasta ja verstaan varustamista keveillä käsikäyttöisillä koneilla, höyläpenkillä ja työpöydällä.

Loppuvuodesta 2009 ja alkuvuodesta 2010 tullaan kokeilemaan A-klinikkasäätiön ”Vinkku”-projektin työmenetelmien soveltuvuutta Sällikodin asukkaiden käyttöön.